

**АСАБЛІВАСЦІ МЕТОДЫКІ НАВУЧАННЯ
РАБОЦЕ З АСОБНЫМІ ВІДАМІ
ВЫРАБНЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ
(РАБОТА З ПАПЕРАЙ І КАРДОНАМ)
частка 1**

Сячкоўская Лідзія Рыгораўна,
старшы выкладчык
кафедры спецыяльнай педагогікі

ПЛАН ЛЕКЦЫІ :

1. Папера і кардон як матэрыялы для дзіцячай творчасці.
2. З чаго вырабляюць паперу і кардон?
3. Фізічныя, механічныя і тэхналагічныя ўласцівасці паперы і кардону.
4. Змест навучання рабоце з паперай і кардонам згодна вучэбнай праграме для I–V класаў першага аддзялення дапаможнай школы па працоўнаму навучанню.

Папера і кардон як матэрыялы для дзіцячай творчасці

- ▶ **Папера** – гэта ліставы матэрыял (таўшчынёй ад 0,02 до 0,3 мм), які складаецца ў асноўным з валокнаў расліннага паходжання, шчыльна пераплеценых паміж сабой і ўтвараючых падабенства лямца ці фетра.
- ▶ **Кардонам** прынята лічыць папяровую прадукцыю, 1 м² якой мае вагу больш за 250 г.

З чаго вырабляюць паперу і кардон?

Асноўны матэрыял: драўніна і цэлюлоза.

Драўніна выкарыстоўваецца пераважна *яловая*. Таксама выкарыстоўваецца драўніна *сасны, піхты* і некаторых лісцяных парод (*алешыны, бярозы, дуба*).

Цэлюлоза – чыстая абалоніна драўніны. Яна атрымліваецца з драўніны, якую папярэдне здрабняюць у вадзе і вараць у раствору спецыяльнай кіслаты для растварэння смол і іншых рэчываў.

Акрамя драўніны выкарыстоўваюць таксама мінеральныя рэчывы (*белую гліну (каалін), тальк, гіпс, крэўду*), *разнастайныя клеі* (напрыклад: сілікатны і каніфольны).

У мэтах эканоміі драўніны ў вытворчасці кардона выкарыстоўваюць *чарот і салому*. У тых жа мэтах ужываюць *макулатуру, рэшткі сыравіны і дрэвапрацоўкі*.

Для атрымання спецыяльных відаў паперы, прызначанай для доўгага захоўвання, выкарыстоўваюць *штучныя сінтэтычныя матэрыялы – лаўсан, капрон, нітрон*.

Фізічныя, механічныя і тэхналагічныя ўласцівасці паперы і кардона

- ▶ Да фізічных уласцівасцей адносяцца: вага (папера: $1 \text{ м}^3 - 4-250 \text{ г}$; кардон: $1 \text{ м}^3 - \text{больш за } 250 \text{ г}$.), колер, таўшчыня, шчыльнасць, шурпатасць, цеплаправоднасць, гіграскапічнасць (здольнасць ўбіраць вадкасць), электраправоднасць, паветранепранікальнасць.
- ▶ Да механічных уласцівасцей адносяцца: трываласць на разрыў, пругкасць, гнуткасць, сціранне.
- ▶ Да тэхналагічных – здольнасць падвяргацца рознай апрацоўцы. Магчыма сцісненне, скручванне, згінанне і складванне, разрыванне, рэзанне нажом, рэзанне нажніцамі, фарбаванне, клейванне, сшыванне, а таксама страта трываласці пры намаканні.

Змест навучання рабоце з паперай і кардонам згодна вучэбнай праграме для I–V класаў першага аддзялення дапаможнай школы па працоўнаму навучанню

- ▶ Згінанне (1 кл.) і складванне паперы (2 кл.);
- ▶ Разметка па трафарэтах і шаблонах (1 кл.);
- ▶ Разметка па лінейцы (3 кл.);
- ▶ Рэзанне паперы і кардона нажніцамі:
  - рэзанне нажніцамі па прамой лініі (1 кл.),
  - рэзанне нажніцамі па дузе (2 кл.),
  - сіметрычнае вырэзванне прадметоў з плаўна змяняемым контурам (3 кл.),
- ▶ Наклейванне папяровых дэталей з выкарыстаннем клеявога карандаша (1 кл.);
- ▶ Наклейванне папяровых дэталей з выкарыстаннем пэндзліка (1 кл.);
- ▶ Наклейванне дробных дэталей спосабам «ад дошкі», завострым прадметам (2 кл.);
- ▶ Рыцоўка кардона і тоўстай паперы (4 кл.).

Літаратура

1. Трудовое обучение. Учебная программа для I–V классов первого отделения вспомогательной школы с русским языком обучения [Электронный ресурс] / Мин. образования Респ. Беларусь. – Режим доступа: http://asabliva.by/sm_full.aspx?guid=84813. – Дата доступа: 08.02.2016.

2. Шинкаренко, В. А. Методика трудового обучения младших школьников с интеллектуальной недостаточностью: учеб.–метод. пособие для педагогов учреждений спец. образования с белорус. и рус. яз. обучения / В. А. Шинкаренко. – Минск : Изд. центр БГУ, 2013. – 103 с.